

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส วิธีการดำเนินงานได้ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้ค่าคะแนนน้ำหนักร้อยที่ เกี่ยวข้องจำนวน 10 ปัจจัย ได้แก่ ความสามารถในการระบายน้ำของดิน ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความหนาแน่นของทางน้ำ ความหนาแน่นของถนน ความหนาแน่นที่ตั้งชุมชน ปริมาณน้ำฝนรายวัน ข้อมูลความสูง ข้อมูลความลาดชัน น้ำท่วมซ้ำซาก และข้อมูลปริมาณน้ำท่า จากนั้นนำมาวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์โดยแบ่งระดับพื้นที่เสี่ยงออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ สูงที่สุด สูง ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดน้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมากที่สุด ได้แก่ ปริมาณน้ำฝนรายวัน (0.214) รองลงมา คือ ความลาดชัน (0.185), ข้อมูลความสูง (0.115), ความหนาแน่นของทางน้ำ (0.109), ข้อมูลปริมาณน้ำท่า (0.085), ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน (0.074), ข้อมูลน้ำท่วมซ้ำซาก (0.064), ความสามารถในการระบายน้ำของดิน (0.057), ความหนาแน่นที่ตั้งชุมชน (0.057) และ ความหนาแน่นของถนน (0.039) ตามลำดับ พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดนราธิวาสมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยน้อยถึงปานกลาง เป็นพื้นที่ 1,537.63 ตารางกิโลเมตร และ 1,217.02 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 34.36 และร้อยละ 27.19 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยมากเป็นพื้นที่ 436.33 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 9.75 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยมากที่สุดเป็นพื้นที่ 681.84 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 15.24 โดยในพื้นที่อำเภอตากใบมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยมากที่สุดครอบคลุมพื้นที่ 120.97 ตารางกิโลเมตร รองลงมา คือ อำเภอเมืองนราธิวาส และอำเภอบาเจาะ ครอบคลุมพื้นที่ 102.76 ตารางกิโลเมตร และ 87.97 ตารางกิโลเมตร พบพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับรองรับผู้ประสบภัยรวมทั้งหมด 3,030.91 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละร้อยละ 68.23 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม 1,443.49 ตารางกิโลเมตร และพื้นที่ที่เหมาะสมมาก 1,587.42 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 32.50 และ 35.73 ตามลำดับ โดยอำเภอระแงะ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับรองรับผู้ประสบภัยมากที่สุด ทั้งหมด 340.10 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม 115.94 ตารางกิโลเมตร และพื้นที่ที่เหมาะสมมาก 224.16 ตารางกิโลเมตร รองลงมาเป็นอำเภอเรือเสาะ และอำเภอเมืองนราธิวาส โดยอำเภอเรือเสาะ มีพื้นที่เหมาะสมรวมทั้งหมด 335 ตารางกิโลเมตร และอำเภอเมืองนราธิวาส มีพื้นที่เหมาะสมรวมทั้งหมด 301.98 ตารางกิโลเมตร ในส่วนของอำเภอที่มีพื้นที่เหมาะสมสำหรับรองรับผู้ประสบภัยน้อยที่สุดคืออำเภอสุไหงโก-ลก มีพื้นที่เหมาะสมรวมทั้งหมด 117.84 ตารางกิโลเมตร

การวางแผนการจัดการพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมในการดำเนินการจัดประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่เสี่ยงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วยคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ดังนี้ 1) คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตำบล 2) คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ประกอบด้วย คณะกรรมการฝ่ายป้องกันและเตรียมความพร้อม, คณะกรรมการฝ่ายเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย, คณะกรรมการฝ่ายสื่อสารประชาสัมพันธ์, คณะกรรมการฝ่ายอพยพ, คณะกรรมการฝ่ายค้นหาผู้ภัย และช่วยชีวิต, คณะกรรมการฝ่ายสงเคราะห์, คณะกรรมการฝ่ายรักษาพยาบาล, คณะกรรมการฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย และคณะกรรมการฝ่ายประสานงาน ซึ่งในการวางแผนมาตรการป้องกันน้ำท่วม ในพื้นที่โดยการวางแผนมาตรการไว้ 3 ช่วงเวลาด้วยกัน คือ ก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ

คำสำคัญ : ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์, น้ำท่วม, นราธิวาส, การมีส่วนร่วมของชุมชน

Abstract

The aim of this research study is to assess areas at risk of flooding in Narathiwat Province. The operational method used an interview with experts to give weighted scores to the factors. There are 10 factors involved, including the drainage ability of the soil. Land use information density of waterways road density Community location density Daily rainfall Height information Slope information Repeated flooding and information on runoff volume Then it was analyzed with a hierarchical process model. Analyzed by dividing risk areas into 5 levels: highest, high, medium, low and least. It was found that the factor that most affects flooding in Narathiwat Province is daily rainfall (0.214), followed by slope (0.185), height data (0.115), waterway density (0.109), runoff data (0.085), land use data (0.074), repeated flooding data (0.064), ability soil drainage (0.057), community location density (0.057) and road density (0.039), respectively. Most areas of Narathiwat Province are at low to moderate risk of flooding, being an area of 1,537.63 square kilometers and 1,217.02 square kilometers. or accounting for 34.36 percent and 27.19 percent of the total area The area at high risk of flooding is 436.33 square kilometers. or accounting for 9.75 percent of the total area The area most at risk for flooding is 681.84 square kilometers. or equivalent to 15.24 percent, in Tak Bai District the area at greatest risk of flooding covers an area of 120.97 square kilometers, followed by Mueang Narathiwat District. and Ba Cho District Covers an area of 102.76 square kilometers and 87.97 square kilometers. A total of 3,030.91 square kilometers was found suitable for accommodating disaster victims. Accounting for 68.23 percent of the total area. The appropriate area is 1,443.49 square kilometers. and a very suitable area of 1,587.42 square kilometers Representing 32.50 percent and 35.73 percent, respectively, by Rangae District There is an area suitable for accommodating the most victims, a total of 340.10 square kilometers. Divided into an appropriate area of 115.94 square kilometers. and a very suitable area of 224.16 square kilometers Followed by Rueso District. and Mueang Narathiwat District By Rueso District There is a total suitable area of 335 square kilometers. and Mueang Narathiwat District There is a total suitable area of 301.98 square kilometers. As for the district with the least amount of space suitable for accommodating disaster victims, it is Su-ngai Kolok District. There is a total suitable area of 117.84 square kilometers.

Flood risk area management planning in organizing brainstorming sessions on risk area management with community participation. A disaster prevention and relief committee has been established in the study area. Consisting of the following committees: 1) Subdistrict Disaster Prevention and Mitigation Committee 2) Various committees consisting of the Prevention and Preparedness Committee, the Surveillance and Warning Committee, the Communications and Public Relations Committee, the Evacuation, Search and Rescue Committee and life-saving, relief committee, medical care committee, peacekeeping committee and the coordination committee in laying down measures to prevent flooding in the area by placing measures in three periods: before the incident, during the incident and after the incident

Keywords: geographic information system, flood, Narathiwat, community participation